

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Fő pi a c z, a váro-
házzal szemben.

Hirdetések

Egy hasáboz petít-
soronkint 5 krjával
számítatnak.

Még egyszer az egyetemről.

Debreczen, márczius 25.

I.

Azt hittem, megtettem kötelességemet, midőn e b. lapok hasábjain egyszer hozzá szóltam az egyetem kérdéséhez s legjobb meggyőződéseim szerint igyekeztem a könnyen félrevezethető közvéleményt e tárgyban közelebbről tájékozni s oly szempontokra is reámutatni, melyek a vitában még nem szerepeltek, de rendkívül fontosságaik. Megírtam cikkemet, anélkül, hogy a csalhatatlanság attribútumait követeltem volna számára s megírtam felvilágosító, informáló, nem polemikus czélzattal.

A „Debreczeni Hirlap“, mely ugy látszik, az egyetem pártjával szemben a legelőpárt sajtóbeli organuma, cikkem megjelenése után rögtön jelezte, hogy én az ő ellenlábás cikkével akartam polemizálni, de hát így, meg úgy tönkreteszti G. ur szakavatott s csalhatatlan tanulmánya és logikája az enyimet.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy én G. ur első cikkét akkor, mikor a magamét megírtam, nem is olvas-

tam. Körülbelől szedés alatt, vagy éppen a sajtóban lehetett az övé, mikor én a magamén dolgoztam. Nem lehetett tehát czélom és feladatam, hogy ott a kérdéses elme-futtatást czáfoljam, mert amit nem ismerünk, arról nem beszélhetünk. A kettő közt csak annyi vonatkozás van, hogy mindkettő az egyetemről szól, az egyik ellene, a másik mellette.

Ám azt nem tagadom, hogy ellenérveinek jelentékeny részét már ismertem, hallottam napokkal G. ur cikkének megjelenése előtt, egészen más forrásokból kifejteni.

Ezt azonban csak mellékesen érintem, mert hisz a kérdés lényegét illetőleg nagyon másodrangú kérdés, akartam-e én G. urral polemizálni, vagy nem.

Hanem hát most már engedje meg G. ur, hogy a „D. H.“ 69. (f. hó 21-iki) számában megjelent vezércikkére elmondjam a magam nézeteit, mert míg egyrészt teljes mértékben elismerem jogosságát, sőt szükséges voltát annak, hogy az ellennézetiük is nyilatkozzanak, ám felfogását sok tekintetben károsnak, veszedelmesnek,

sok tekintetben pedig tévesnek tartom.

Mindenekelőtt tiltakoznom kell az ellen a kijelentés ellen, hogy a protestáns egyetem eszméje az, mely kulturális kérdésekben a felekezeti szempontot előtérbe tolja. Aki Magyarország közoktatásügyét ismeri, az tudja, hogy az még felekezeti alapon épült föl, a történelmi fejlődés eredményeként és bizony még sokáig fog ez az alap fenmaradni, mert a magyar állam fináncziális okokból képtelen a közoktatás összes terheinek átvételére. Ahol a népés középiskolák messze tulnyomó része, a felső iskolák, akadémiák jelentékeny része felekezeti, ott nagyon hamis világításban tüntetik föl az ügy állását, mikor a protestáns egyetem felállítását tekintik a kulturális és felekezeti érdekek összevegyítőjének.

A legujabb ev. ref. zsinati törvények 405. §-a (4. b. §) világosan kimondja, hogy a magyarországi ref. egyház közoktatási szervezetének, kiegészítő és pedig ezután életbeléptető kiegészítő részét képezi az egyetem is s e zsinati törvényeket ő Felsége szentesítvén, azok ma törvény-

T Á R C Z A.

A kétszersült.

Drachmann H. elbeszélése.

— Kérem, üljön le! — szólt hozzám.

Körülnéztem, de egyetlenegy széket sem találtam a közelben. Azaz, hogy volt egy pár alacsony szék a kicsi szobában, de azokat a gyermekek lefoglalták a maguk használatára. Épen katonásdit játszottak s csengő kacagások betöltötte a kis szobát. Vigan voltak mind az öten.

A vámszedő fölfogott egy hatalmas, nedves hajóroncsot, térdei közé szorította és nagy barna zsebkendőjével lelkiismeretesen megtörölte. Azután odatolta hozzám és megkért még egyszer, hogy foglaljak helyet. Leültem.

— A mint látom, istenáldásban nincs hiány, — szóltam hozzá, a gyermekekre mutatva.

Különös, pajkos mosolylyal válaszolt e szavaimra. A szemeiben hirtelen megcsillant a jókedv. Ezek az emberek meg vannak áldva azzal az elpusztíthatatlan derültséggel, mely a legnagyobb kincs itt a nyomoruságos földi létben. Gondtalan természetük, vagy életfelfogásuk, bölcselkedésük okozza ezt a derült vidámságot, nem tudom. Annyi bizonyos, hogy nagy hasznát látják. Könnyen veszik a sors csapásait s nem bizakodnak el, ha jóval látogatja

meg őket az Isten. Vidámságuk nem ismeri az elesüggedést, de a kicsapongást sem. És a szegény emberek éppen e szerencsés természetüknél fogva tudnak csak boldogulni az életben, akár szárazon, akár vizen.

Felém fordult, úgy, hogy az ablakon át beömlő világosság egyenesen arczára esett. Orrán hosszú vágás volt. Egy kínai tengeri rabló kése ejtette rajta. Szerencsére az orrot e vágás nem éktele-nítette el. Hosszukás, erős álla határozottságra vallott. Szürkülő szakállá rövidre volt nyírva. Széles, kemény, ránczos homloka első látásra elárulta, hogy ez az ember sok viszontagságon ment keresztül. Az egész arcz arra mutatott, hogy a volt tengerész még nem alakult át igazán hivatalnokká. De minden keménysége és határozottsága mellett is szeméből csupa jóakarát sugárzott s a szája körül pajkos és szelid mosoly játszadozott.

— Bizony, bizony, nem panaszkodhatunk. Van összesen hat. Tudja a legkisebb olyan elkésett feeske... Aztán sokba kerülnek. Nagyon sokba. Az ember föláldozza magát értük. Dolgozik, izzad napestig. Még az életét is odaadná, ha arról volna szó, hogy megmentse az egyiket vagy a másikat valami veszedelemtől. Hohó, Harald! Ne bántsd a Péterkét! Adj neki kétszersültet. Ugy, csak szépen békességben maradjatok.

Elbeszélte azután a kétszersült históriáját.

— Szó, a mi szó, meg lehet élni kevésből is, ha a szükség szorítja az embert. De hát a kevésnek nem szabad nagyon is kevésnek lenni. Mit szól kérem ahhoz, hogy kezdetben feleségemmel meg két gyerekkel kétszáz tallér évi fizetésből kellett tengődnöm.

— Kezdetben?

— Igen, csakhogy ez a kezdet nagyon is sokáig tartott. Sokkal tovább, mint a kétszáz tallér. Megszületett az első fiunk, a trónörökös. Kissé korán is érkezett a szegényke. Utána a második. Nagyon szerettem a feleségemet, ő is szeretett engem, szeretttük a gyerekeket, azonfelül még a napamat is, a ki már a tisztesség kedvéért is minálunk lakott. Élnünk kellett hát. Engem kineveztek vámhivatalnoknak S.-be. Feleségem, napam, meg a gyermekek a városban laktak egy rozoga, nagy épület harmadik emeletén, a Reverens-utczában. Nyakkendőket, posztó-czipőket varrtak a katonák számára. Ez is hozott valamit a konyhára. Egész fizetésemet, mind a kétszáz tallért nekik küldtem, mialatt magam éheztem és sajnárogtam... Végre is ez így volt rendén.

— Tehát elváltan élt a családjától?

— Természetesen! S.-ben valamennyien éhen haltunk volna... E környéken még katonamebert sem lehetett találni. Mindössze egy altiszt kőborgott erre, a kinek sohasem volt nyakravalóra szüksége. Mit csináltak volna a posztóczipőkkel? Sok-

erővel bírnak s világosan fejezik ki azt, ami már az 1791. 26. tezikben is implicite benne foglaltatott.

Annál veszedelmesebb az a törekvés, mely a debreczeni protestáns egyetem ügyét Debreczen város érdekével mesterséges ellentétbe akarja hozni s higgyje meg G. ur, hogy cikkének e részével sikerült kinos feltűnést keltenie. Ebbeli okoskodásának veleje az, hogy *ha a magyar protestántizmusnak egyetem kell, állítsa azt föl maga s ne akarja e célból Debreczent, annak polgárságát kiszípolozni, tönkre tenni.* (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a „D. H.” nem utalta a gazdag róm. kath. egyházat itteni gimnáziumának tovább fejlesztése végett kért 100.000 frtjával önmagára s jól tette, hogy nem tette.)

Igen tisztelt Uram! A magyar protestántizmus sohasem volt élődi parazita. Volt idő, mikor a magyar közoktatást ugyyszólván egyedül ő képviselte; ma is milliókra és milliókra menő vagyonnal s áldozatokkal, óriási szellemi és anyagi tőkével fáradozik nemcsak saját egyháza, de a magyar állami s nemzeti érdekek megoltalmazásában is. A protestántizmus vért s életet áldozott akkor, midőn az volt a jelszó: „Faciamus Hungariam mendicam, catholicam deinde germanicam.”

Debreczen város multjában pedig annyit köszönhet a magyar protestántizmusnak s a fényes jelen oly sokképpen a mult eredménye, hogy nem pusztá frázis,

ha örök hála kötelességéről beszélek.

De meg azt hiszi G. ur, hogy az a magyar protestáns egyetem pusztán abból a két millióból lenne felállítva, amit Debreczen város adna? Az alapot képezi a debreczeni főiskola jelen vagyona; képezik meglévő épületei, berendezései, felszerelése, gyűjteményei; mindezekhez hozzá járulnak a már eddig foganatosított s ezután foganatosítandó gyűjtések s bizony óriási lesz az a felbuzdulás, melyet Debreczen városának ragyogó s a magyar kulturtörténelemben páratlan példája fel fog idézni.

És hol van az megírva, hogy az állam akkor, midőn 3, illetve 4 fakultást megcsinál a protestáns egyház, társadalom és Debreczen város, az orvosi fakultás felállításáról nem gondoskodik? Lehet az állami jellegű, de azért szoros kapcsolatba hozva az egyetem többi részével. A harmadik egyetem kérdése önként dől el a Szabó-féle indítvány kérdésével Debreczen javára.

Látjuk tehát, hogy Debreczen óriási áldozatkészsége mellett is csak részben járulna hozzá a debreczeni protestáns egyetem felállításához, oly mérvben, minőt gazdagsága, kulturális lelkesedése, tradíciói megengednek. De a magyar protestántizmus nem akarja Debreczent kiszípolozni s tönkre tenni.

Ugyan, számítsa össze a cikkíró, minő értéket képviselnek összesen azok az áldozatok, melyeket Debreczen a kir. tábláért,

törvényszékért, a vasuti gépjavitóműhelyért, a katonaság érdekében kaszárnnyák s más egyebek útján hozott.

Am mi teszi Debreczent nagy, fejlődő várossá? Mi kétszerezte meg egy évtized alatt a debreczeni polgárok tulajdonát képező földek és házak értékét, mi tette tehát Debreczen lakosságát majdnem régegyeszer oly vagyonossá? Mert fölismerte, hogy a haladásért áldozni kell s ez áldozások kamatos kamattal térülnek meg.

És minden vagyoni áldozat közül az van legjobban befektetve, mely kulturális céloknak szól. Nem akarok nagyot mondani, de az állítom, hogy a debreczeni egyetem fölállítása Debreczen jelentőségét, forgalmát, jólétét oly mértékben fokozná, mely messze felülhaladja a két millió forintnyi áldozat mértékét, ami tulajdonképp 1 millió 200 ezer forint tőke.

Azt állítja G. ur, hogy Debreczenből a 2 milliónyi áldozat mellett sem lesz egyetemi város, mert Budapesttel szemben ép úgy nem lesz elég vonzó ereje, mint Kolozsvárnak nincs. Ez merőben téves állítás. Először is, miután a kolozsvári jogakadémia egyetemmé lett, emelkedett annyival a felső tanulószám létszáma, mint amennyi emelkedést én városunk főiskolájának emelkedésére felvettem. Másodsor pedig ma Debreczennek nagyobb vonzó ereje van, mint Kolozsvárnak, mely inkább csak az erdélyi részekre számíthat, de a román és szász egyetemi hallgatók egy részét nemze-

szor elmondogattam magamban: Bizony, ez az élet nem valami nagyon mulatságos. De végre is hát nem lehet mindig mulatságos. A ruháim is lassankint elrongyolódtak s bizony elég siralmasan festettem a rongyokban. Olyan voltam, mint valami árboez, melyről szélesed idején leógnak a vitorla foszlányai. Jó szerencse, hogy még siheder koromban a régi, rozszant hajókon megszoktam a sovány élelmet. Máskülönben aligha tudtam volna megélni a levegőből.

— Néhanapján meginvitált magához az altiszt egy pohárka pálinkára, vagy egy harapás kocsonyára. De aztán nyolcz nap is eltelt, a mikor magának sem volt harapni valója. Pálinka az volt nála mindig és szeretett is huzogatni belőle, de hát, a mi engem illet, én teljes életemben vonakodtam az italtól. Nem gyerekes embernek való. Meg aztán könnyen leteríti lábáról az embert, a mi nem tisztességes dolog. Munka nem igen volt. Maradt hát elég időm, hogy a jövőmre gondoljak. Hol egy kicsit vadásztam, hol meg halásztam, szóval olyanformán éltem, mint a vademberek. Természetes, hogy néha néha lerándultam a városba is s a mikor csak lehetett, egy-két napot a családomnál töltöttem.

Egyszer levelet kapok a napamtól, a melyben megírja, hogy a családom ismét meg fog szaporodni. Isten látja lelkemet, hogy szeretem a gyermekeimet, de menél több a gyerek, annál seregesebb a

gond. Máskülönben is szűken voltunk. De hát az Isten rendelésében meg kell nyugodnunk. Erre intett a lelkész ur is.

Fent ültem a vén töltésen s néztem a tengert. Nem is lett volna semmi bajom már, csak ne bántott volna az éhség. Boszankodtam azon, hogy az a nagy víz, a mely végtelen messzeségben terült el előttem, miért nem inkább sör, a melylyel szomjamat csillapíthatnám? S a sok kavics a tengerparton miért nem inkább jó kétszersült, mely éhségemet elvinné? Igazán szerettem volna beléjük harapni, olyan szemtelenül kinzott az éhség, de a fogaimra gondoltam s mindjárt elment a kedvem.

Egy hajó tűnik föl a közelben s csakhamar horgonyt vet előttem. Magam se tudom miért, lesietek a partra s odaévezek a hajóhoz. Ez is csak időtöltés, a mely alatt kevésbé érzem az éhséget.

Fölmegek a földéltre s a hajótulajdonos után kérdezősködöm. Azt mondták, hogy lenn van a kajütben. Lemegyek, hogy jónapot kívánjak. A hajós visszaköszönt s aztán helyet foglaltam. Az étel-szag azonnal elárulta, hogy most ebédelték.

Beszélggettünk egyről-másról, a széljárásról, meg a viharokról. Egyszerre csak azt kérdezi tőlem a hajós:

— Mit szólna egy csésze kávéhoz?
— Nem is volna rossz, — adtam vissza a szót. Igaz, hogy csak most ebédelttem, gombóczos levest, meg hust, jó

hajósört is ittam hozzá, de egy csésze kávé sohasem árthat, különösen, ha jó.

— Hé, szakács! — kiáltotta a hajós. Két csésze kávé, jó sok cukorral. Aztán a rumos palaczkot az asztalra tette.

Kaptunk hát kávé rummal és hogy miképen izlett, azt el sem tudnám mondani. Hanem az étvágyam nem fogyott meg utána sem. Persze, hogy el nem árultam volna a világ kincséért s tovább beszélgettünk egyről-másról, széljárásról, meg a viharokról. Egyszerre csak bejön a szakács, hogy kivegyen valamit épen abból a fiókos padból, a melyiken mi ültünk. Lopva sandítok a fiókba s láttam, hogy tele van pompás kétszersüttel.

— Mi az ott! — kérdeztem s rámutattam az ujjammal.

— Hol? — mondja a hajós s belenéz a fiókba.

— Lelkemre, hiszen ez kétszersült.

— Az ám, — mondja nevetve a hajós. Szét tudná-e harapni? Kemény ám, mint a kavics.

Egy ökölcspással kettétöröm a kétszersüttet s aztán a hajós nagy mulatságára egyik darabot a másik után fogyasztottam el.

— Jó ideje, — mondom, — hogy utóljára volt a számban ilyen izletes falat. Ha az ember itt a parton el van zárva a világtól, hát jól esik neki, ha néha-napján ilyen civilizált ételt is kóstolhat.

Jót nevettem s nevetésem átragadt a hajósra is. Ittunk egymás egészségére

tiségi szempontok tartják távol tőle. Hogy Debreczennek mily vonzó ereje van, mutatja a jogakadémiai létszám rohamos fejlődése. Amellett az egyetem a középiskolák népességének természetes emelkedésével is jár, amit nem szabad a számitásból kihagyni, mert ez is javára lesz a városnak s része az áldozatok recompensatiójának.

És azt hiszi G. ur, hogy az a 4500 frtban kontemplált tanári fizetés, mely a vizsgálati és doktorátusi illetményekkel 5000 frton felülemelkedhetnék, a magyarországi viszonyok közt oly csekélység? Hiszen ennél többre a kolozsvári egyetemi tanárok fizetése se igen megyen s mégis onnan kerül ki a budapesti egyetem annyi kiváló tanára s még Kolozsvárt is sok kitűnőség marad. E pillanatban nincs pozitív adat rendelkezésemre, de úgy tudom, hogy a zágrábi egyetemi tanárok sincsenek különben dotálva. Aztán ne feledje G. ur, hogy minden kezdet nehéz, de azért a kezdet a fejlődés alapja.

Hogy az egyetem legalább 2—300.000 forint forgalom emelkedést ne adna Debreczennek, arra csak annyit mondok, hogy tagadni nem nehéz, de pozitív tényeket megezőfolni bajos. Számításom, melyet csakugyan nem lehet, következő: a jelenlegi akadémiai létszámhoz képest 250-re veszem a hallgatók létszámának emelkedését; minden egyes felső iskolai hallgató évi kiadását (koszt, ruházat, szórakozás stb.) átlag 400 frtra, — ez megfelel 100.000 forintnak; 20 új tanár

a kávéból, aztán mintha csak tréfából tenném, megint a kétszersült után nyultam. De ezt a darabot a hátsó zsebembe rejtettem.

— Mit akar vele?

— Hát tudja, édes uram, van nekem otthon egy pár apróságom. Nehezen megy nálunk a fogzás. Egy öreg asszony azt mondta a feleségemnek, hogy ha a gyerekeknek a foghúsa visziket, csak adjanak neki kétszersültet. Nehezen rájja meg, de megszűnik tőle a fájdalom s könnyebben jön a fog. Itt minálunk az ember nagyon ritkán juthat kétszersülthöz. Azért, ha megengedi . . .

— Tessék csak, tessék, — mondja a hajós. Jó, hogy tudom, majd megmondom a feleségemnek. Nálunk is sok baja van a gyerekeknek a fogzással.

Erre aztán a derék ember egy egész hónaljra való kétszersültet adott.

— Ebből a kétszersültből elégedtem azután jó ideig. Mondhatom önnek, uram, hogy minden falatnál, a mit lenyeltem, a gyermekeimre gondoltam. Mindenesetre család volt, a mit elkövettem, de hát nem tehetek róla. Hiszen keresményemet az utolsó fillérig elküldtem a családomnak.

— Az ilyen csalást meg lehet bocsátani. Egészen nyugodt lelkiismerettel fogyasztotta el a kétszersültet, — mondtam a derék embernek.

kiadási forgalmát à 3500 frt — 70.000 frt; a régi akad. tanári székek jobb javadalmazásából eredő forgalmi többlet à 1000 frt 13—14.000 frt, a középiskolai tanulói létszám emelkedését csak 100-ra teszem; az ez által okozott forgalom értékét 30—35 ezer forintra, ez már maga 220 ezer forint körül van, az egyetemmel fejlődés új betelepüléseket is hoz magával, szülők fordulnak meg itten, költenek maguk is, bevásárlásokat eszközölnek itt. Alig lehet tehát azt fogni rám, hogy a 250—300.000 frt évi forgalom-emelkedés tuzott vérmes számítás.

Kolozsvárnak, Zágrábnak bizonyára megért az egyem kifejlésése évi 300.000 forint forgalmat.

Dr. Bartha Béla.

— **Belföldi hírek.** (A vasúti tisztviselők fizetése.) A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy az államvasuti alkalmazottak fizetésüket május elsejétől előleges havi részletekben vehessék fel. Eddig utólagosan kapták fizetésüket. — (A karlócai pátriarkhai szék áthelyezése.) A szerb autonómia rendezése ügyében Bánffy miniszterelnök e hó 26-ikára értekezletet hívott össze. Az értekezlet egyik tárgya lesz a karlócai pátriarkha székhelyének Budapestre való áthelyezése. — (A szocialisták szervezkedése a választásra.) A magyarországi szocialdemokrata párt elhatározta, hogy politikailag szervezkedik és teljes erővel részt vesz a most következő választáson. Azt hiszik, hogy a szocialistáknak legalább egy-két mandátumot sikerül elnyerniök. Különösen Hódmezővásárhelyben és Sopronban bízakodnak.

— **Külföldi hírek.** (Uralkodók találkozása.)

Vilmos német császár április hó második felében királyunk látogatására több napi tartózkodásra Bécsbe érkezik s onnan az olasz királylyal leendő találkozásra Velenczébe utazik. A hármasszövetséghez tartozó uralkodók e találkozása alkalmasint igen hamar elnémitja ama gyanúsításokat, melyek a békeszövetség meglazulására vonatkoznak s a melyek félre nem érthető módon mulatnak az oly szövetséghez való ragaszkodáson, melynek egyik része, t. i. Olaszország Afrikában oly vereséget szenvedett, hogy ez által tehetetlen tagjává lett a hármasszövetségnek. Állítólag sem Németország, sem Ausztria és Magyarország előtt nem lehet értéke a szoros szövetségnek olyan országgal, a mely az említett vereség folytán egészen letört és már csak teher lehet az európai béke-szövetségre. Ez a nézete az orosz barát sajtónak. A valóságban ép úgy áll ez az ügy, mint állt Olaszország afrikai veresége előtt. A hármasszövetség fennáll, mint ennekeltte és a külügyminiszterek találkozása után most a békefejedelmek találkozása a legbiztosabb kezesége az európai békének. — (A pápa beteg.) A „Gazetta di Venezia” mindinkább nyugtalanítóbb híreket közöl a pápáról. Az aggyházfejedelem roppant kevés táplálékot vesz magához s egyáltalában egész apatikusan viseli magát. — (A világháború szele.) A New-York-Herald-nak párisi kiadása jelenti Szt-Pétervárról, hogy Törökország el van szánva arra, hogy Anglia szudáni terveivel szembe szálljon. Törökország nem akarja megengedni azt, hogy Anglia az egyiptomi tartalékalaphoz nyuljon. A szultán erélyes tiltakozást fog a

hatalmakhoz intézni. A Novoje Vremja kijelenti, hogy Oroszország nem fogja elhagyni Franciaországot. A világ a legkomolyabb eseményekre készülhet el, miután Franciaország most már a cselekvés terére lép.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 24.

A képviselőház folytatta a honvédelmi költségvetés tárgyalását. Gromon Dezső államtitkár rektifikálta azokat a különféle interpretációkat, melyekkel ellenzéki részről az élelmi szerek beszerzésére vonatkozólag elhangzottak. Kimutatta, hogy őt a követett mód megválasztásában semmi más nem vezette mint kizárólag az ország érdeke, amint hogy tényleg a követett eljárásból a régi viszonyokhoz képest az országnak csak haszna van.

Azután Komjáthy Béla az ellenzék loyaltitását védelmezte, Horváth Gyula pedig a honvédtiszteknek kiadott napiparancs miatt támadta Fejérváry br. minisztert. És támogatták őket e felszólalásaikban Sima Ferencz, a ki modorával elnöki rendutasítást is provokált és Ugron Gábor, a ki az élelmi szerek beszerzését, a Kobieszky-képet stb. hozta szóba.

Gromon Dezső államtitkár még egyszer reflektált Ugron beszédére. Kijelentette, hogy ha a kincstárnak haszna van belőle, kötelességszerűen jövőre is az Ugron által kifogásolt uton fog haladni. Miután pedig Ugron nincs megelégedve, hogy szóló a saját társaságának megválasztásában mely szempontok által vezeteti magát a többség élénk helyeslése között, engedelmet kért Ugrontól, hogy jövőre is saját izlése szerint válaszssa meg társaságát.

Apponyi Albert gróf, Kossuth Ferencz Bolgár és Tóth Ernő egyhangulag a Ludovika-Akadémia parancsnokának napiparancsát törvénybeültetőnek mondták.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter reflektált az iménti vitára. A fölpanaszolt napiparancsot az ő rendeletére adták ki s azért a felelősséget el is vállalja. A mi pedig a loyaltitást illeti, Helfy, Kossuth és Komjáthy beszédére kijelentette, hogy ő a legszívesebben hallotta nyilatkozataikat, ámátor, hogy azt kétségbevonni soha senkinek eszé ágában sem volt.

Végül pedig kegyetlenül elbánt Ugron Gáborral, azzal az Ugron Gáborral, a ki mindig a német levelezés ellen demonstrál s a ki szabadalmazott hazafi és őre a közjognak. Ugyanennek az Ugron Gábornak felmutatta Fejérváry b. egy németül irt beadványát:

An das k. k. Reichskriegsministerium;
aláírva:

Gabriel von Ugron.

Perczekig tartó derűtlenség fogadta a patent hazafi e kisded kalandjának leleplezését s a miniszter a nagy kaczagásban alig mondhatta el, a mit mondani akart még: hogy mindenki mástól figyelemre sem méltó tévedés ez a Reichskriegsministerium, de a mint Ugron Gábor, a szabadalmazott hazafi és szabadalmazott közjogász, követi el, hát biz, az mindjárt más beszámítás alá esik.

Hogy mennyire igaza volt Fejérvárynak, azt hiven demonstrálta a Ház viharos derűtlensége és az a csöndes magamegadás, a miben Ugron kisded udvara szinte elenyészett, nem kevésbé az a tömötelen felfortyanás is, a mivel Ugron Gábor igyekezett az ő odíozus írását exkuzálni. Ám a haragos védekezés is csak hátrányára volt ma Ugronnak s a Ház, miután megszavazta a tételt, még elszéledésében is Ugron Gábor ur kellemetlen kalandját kaczagta.

Nézzük csak Fejérváryt közelebbről.

(D.) Igen is: van különbség az emberek közt. Ez a közmondás: „Mindnyájan emberek vagyunk”, — igaz; de hogy mint emberek, nagyon különbözők vagyunk, az is igaz. De hogy ez a különbözőség megfejtessék, a lélektannak kell előállnia. Az állatokat be lehet osztani faj- és vér szerint, az embereket csak lélek szerint. A telivértség az állatnál sokat ér, az embernél semmit. Egy és ugyanazt a vért igen, de egy és ugyanazt a lelket örökölni nem lehet, mert ez a lélek individualis, ez a lélek az étellel együtt elröpül. A lélek nagysága az emberben bizonyos isteni megbizattatást képvisel, égi intelmek és ihletések valószínűsítését, az emberiség egy-egy bizonyos számának vezetését; a fejlődés és haladás gőbjének lebonyolítását. Kossuth Lajos maga is ebben a véleményben volt s egyik levelében említette! hogy amit ő tett, az nem érdem. Minden embernek meg van a maga küldetése s amit ő tett, az küldetésének előirányzott végrehajtása volt.

A nagy lélek többnyire nemes is. A történelem legvadabb korszakának nagyságai sem nélkülözték e nemes vonást, habár oly plasztikailag nem domborodott is ki, mint a művelődés legujabb korszakában; habár a lélektani anatomia fejlődésével eme vonások ma már teljesen felismerhetők lennének, míg akkoriban csak is sejteni lehetett.

A lélek nemessége ma már nagyon felismerhető valami. Vannak emberek, kikről gázságot föltételezni majdnem lehetetlen. A nyílt jellem, az egyenes lelkűség már a szemből beszél; a becsületes őszinteség az arczon ül; tekintete szívünkig hatol s feltétlen bizalmat követel.

Aki valaha bár Fejérváry honvédelmi miniszterrel közelebb érintkezésben állt, éreznie kellett eme benyomást: egy hatalmas karakterű ember nyílt föllépésének hatását.

Ott fenn? — Ott fenn nagyon kételkednek az emberekben. A hatalom előtt a legtöbb ember álarczot ölt és meggörcsített háttal áll. A meghunyászkodás és az alázatosság ellensúlyozza benne az őszinteséget, melynek kimondására nem talál oly formát, hogy azzal előállni merészkedhetnék. És mert a hatalom az álarczon keresztül lát, ébred föl bizalmatlansága a legfőbb ember iránt. Vagy ennek az ellenkezőjét: a követelő, a durva, olykor a meggondolatlan és nyomást gyakorolni igyekvő őszinteséget tapasztalja, amely nem egyszer belátás nélküli, egyoldalú, sőt részrehajló is.

Mert az az őszinteség nem oly könnyű dolog ám. Amint hogy a művészetre vagy egyéb szellemi erő kifejtésére a tehetség csirájának benne kell lenni a lélekben, épen úgy benne kell lenni az őszinteség csirájának is; de hogy nagyot művelhessen, ahoz a művészeti iskoláztatás szükséges. És Fejérváryban ez van még. És ezért szereti őt, ezért bizik meg benne a király. Tudja, hogy amit mond, az igaz; de kimondásával nem sért, nem követel és nem tanúsít részrehajlást. Minden ér-

deket figyelembe vesz, minden lehető meggondol és minden lehetetlenséget kerül. Becsületes, méltányos és nyílt: de művészettel. Nos hát ilyen ember van nagyon kevés!

Alázatosság lehet kapni; feltétlen engedelmességet lehet kapni; szolgálatkészséget lehet kapni; de megbízhatót nem lehet kapni. Már pedig a megbízhatóság első föltétele a szavahihetőség: és Fejérváry ilyen ember!

Megebízhatik benne a király és megbízhatik benne a parlament. Igazat mondott és igazat mond itt. Ott is itt is mérlegeli az esélyeket és a lehetőség határait. Fölfelé is, a parlamentnek is megmondja az igazat, megteszi a lehetőséget, csak egyet nem tesz meg sem erre sem arra: hogy hazudjék.

Hát az az ember az, kiről álnokságot vagy karakterellenességet föltételezni nem lehet! Ez az ember az, ki mikor a megválasztás ostarával illetetett, pártja, a mely ismeri őt, oda nyújtotta neki föltétlen bizalmának jobbát, mert az egész párt mint egy ember érzett, mint egy ember gondolkodott: te a becsületesség példányképe vagy!

Tizenöt év óta üldözi ezt az embert az ellenzék: mert osztrák tábornokból lett honvédelmi miniszterre és mert a Felső bizalmát bírja. De hát én azt hiszem épen úgy bírná a Felső bizalmát egy Bocskay, egy Rákóczy és Kossuth, ha a mai alkotmány alapján állva minisztere avagy miniszterelnöke volna az országnak, mert a bizalomhoz csupán kvalifikált megbízhatóság szükséges. Akiben nem bízik meg a király, ott meglehet az ész, de nincs meg a diplomáciai tapintat; ott meg lehet a becsületesség, de nincs meg a kvalifikáció; ott meg lehet az őszinteség magva, csak a czukorburok nincs meg hozzá. Mert a ki ezekkel rendelkezik, az lehet magyar, az lehet hazafi, az lehet hű gyermeke nemzetének és bizalmasa királyának; de hogy a kik „Bécses” ökleikkel fenyegetik s a kik előtt még a király bizalma is bűn, hát hogy azokban nem bíznak meg? Nincs benne még esodálatra méltó sem!

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és közeli hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattára feleknek felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvezetőkönél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokou d. e. 10—12-ig. d. u. 3—6-ig.

A m. kir. törvényeszközök irodája nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járási bíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— **Személyi hír.** Lapunk felelős szerkesztője, *Koncz Ákos*, néhány napra Budapestre utazott; távollétében a lap szerkesztéséért *Zollhay Lajos* főmunkatárs lesz felelős.

— **Gyümölcsoltó Boldogasszony.** A kath. egyház ma ünnepli Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepét, annak emlékére, hogy *Gabriel* angyal az Ur üzenetét elvitte a názárethi házba. Epen azért a latin *Festum Annunciationis*nak nevezi e napot. Magyarság elnevezése onnan ered, hogy régi gazdák véleménye szerint az énapon történő gyümölcsoltások sikerrel járnak. Katholikus polgártársaink szép számban jelentek meg ez alkalommal az istentiszteleten.

— **A debreczeni zenekedvelők köre** minden alkalommal rendkívüli érdeklődéstől kísért hangversenyeinek sorozatát ismét egy érdekes estélylyel szaporítja. A legközelebbi pénteken, 27-én tartandó hangversenyén ugyanis a zenede falai *Popper* Dávidot fogják maguk között üdvözölni, a híres Hubay-Popper quartett ezen excelsus tagját. *Popper* Dávid nevét már Európaszerte jobban ismerik utólérhetetlen gordonka-játékaról és zeneszerzeményeiről, semhogy itt e helyen méltatnunk kellene, vagy lehetne, itt csak a zenekedvelők körének fejezzük ki elismerésünket, hogy áldozatot, fáradságot nem kimélve amagyar zene-világ jeleseit egymásután elhozza, bemutatja közönségének, részeseitvén azt ezáltal a legkiválóbb művelvezetekben.

— **Majduvármegye közigazgatási bizottsága** f. hó 28-án szombaton délelőtt 9 órákor gróf *Degenfeld* József főispán elnöke alatt rendkívüli ülést tart a megyeház nagy termében. Az ülés egyedüli tárgya az összes közigazgatási ágazatok múlt évi állapotát fölelő évi jelentés tárgyalása, illetve megállapítása leendő.

— **Külföldiek Debreczenben.** Gácsországi Sztaniszlauból az ottani vasuti igazgatóság három tagja *Wiersbiczi* Lajos lovag, igazgató, *Bittner* felügyelő, vontatási főnök és *Bereczofszki* felügyelő, forgalmi főnök tegnap este Debreczenbe érkeztek, hogy az itteni üzletvezetőséggel kötött szerződési viszony póthatározmányait megbeszéljék. A vendégeknek Debreczenből egész Kőrösmezőig, a határállomásig elébe mentek *Sziegmeth* Károly főfelügyelő, helyettes üzletvezető, *Kugler* Mihály felügyelő és *Burger* Izsó mérnök, továbbá M.-Szigetről *Hepke* Oszkár osztálymérnök; M.-Szigetig pedig *Rácz* S. szatmári forgalmi főnök. M.-Szigetet megtekintették s a csinos városka rendkívül megnyerte tetszésüket. Ma délelőtt az üzletvezetőség elnöki helyiségében volt az értekezlet, a hol — miután *Dobiecky* Sándor üzletvezetőt táviratilag Budapestre hívták — *Sziegmeth* Károly üzletvezető helyettes képviselte a magyar kir. államvasutak érdekeit. Délben társas ebéd volt a vendégek tiszteletére a m. á. v. indóházánál. Délután több helyre kirándultak az üzletvezető helyettes kíséretében. Este a színházba mennek, holnap elutaznak.

— **Kövezés a Csapó-utczán.** A földszárító márcziusi szelek és meleg napok felváltva működtek és működnek közre, hogy járműveiken, a kövezetet megható lelkiismeretességgel kerülő kocsisoknak minél nagyobb alkalom nyíljon a tudóre rendkívül egészséges hatású debreczeni porból olyan fellegetek verni, hogy *Jupiter pluvius* kétszer is meggondolja, honnan

vesz élé
ként, m
ezákon,
hatolnak
porfelhő
annak s
den be
kövezett
tal évről
közli a
esapó-ut
Zenede
lességek
nagyon,
felszálló
az ottar
tűdejűel
hivatal
eleget,
illetve a
szinig e
hagyan
tekintve
—
Gyula,
ezeni le
zik Deb
rium kü
pásztor
—
gonyos,
legutóbb
ténete v
1685-ik
elnevezé
volt, a m
az ezred
ment of
ezred
osztrák
lete mel
vett az
quet, De
Az ezre
ben van
parancs
legközel
hódolatá
Királyun
ezrede a
orosz ur
nak az
hogy a
nem fiz
a kitünt
get tula
—
város j
zelebbi
ismert
érdekes
István
nőkéhe
rosi biz
indítvá
miképe
s arra
olyform
kölesön
mig ké
visszafi
az indi
delem
a ezlér
a közép
polgári
a hort
forintot
geltető
mos j
díjat, te
az így

vesz elég vizet azok lecsapásához. Esténként, mint fullasztó köd ül a por az utcákon, a szelid hold sugarai alig-alig hatolnak áll a toronymagasságig szálló porfelhőkön. Ilyenkor érezhető leginkább annak szükségessége, hogy a város minden belső utcája teljes szélességében kövezettel burkoltassék. A mérnöki hivatal évről-évre nagyobb arányokban eszközöket a burkoltatást. Így most a nagy-esapó-utca felső részét a Piaczól a Zenede épületéig fedeztetni be teljes szélességben. Szükség is volt ott arra már nagyon, mert a nagy közlekedés folytán felszálló por csaknem kiállhatatlanná tette az ottan körül lakást, sőt az érzékenyebb tüdejűeknek a járás-kelest is. A mérnöki hivatal különben a közóhajtásnak tesz eleget, ha a kövezést egész a zenedéig, illetve a vele szemközt eső eszmadiaszínig eszközölteti, mert az esetleg ott hagyandó fedetlen területtel az eredményt tekintve ott maradna, ahol a mádi . . .

— **Mitrovics Gyula érkezése.** Mitrovics Gyula, az ujonnan megválasztott debreczeni lelkész, jövő hó 8-án, szerdán, érkezik Debreczenbe. A vasutnál a presbiterium küldöttsége üdvözlö az érkező lelkipásztort.

— **Királyunk angol ezrede.** Annak a dragonyos, ezrednek a melylyel az angol királynő legutóbb királyunkat kiűntette, érdekes története van, a melynek eseményei egész az 1685-ik évig nyulnak vissza. Az ezred legelső elnevezése „The Queen's Regiment of Horse” volt, a melyet 1746-ban megváltoztattak és az ezred akkor „The first (or King's) Regiment of Dragoon Guard's” nevet kapott. Az ezred katonái díesőséggel harcoltak az osztrák csapatok mellett Marlborough vezénylete mellett Bleinheim és Ramilliesnél. Részt vett az ezred azonkívül Quadenardt, Malplaquet, Dettingen, Waterloo és Szobasztopolnál. Az ezred jelenlegi állomáshelye Colchesterben van s R. C. B. Lawrence ezredes parancsnoksága alatt áll, a ki néhány tiszttel legközelebb Bécsbe utazik, hogy az ezred hódolatát az új ezredtulajdonosnak bemutassa. Királyunkon kívül csak két uralkodónak van ezrede az angol hadseregben: a német és orosz uralkodóknak, a kik rokonságban vannak az angol királyi családdal. Azon ténynek, hogy a király, a kit semmiféle rokoni viszony nem fűz az angol királyi családhoz s ebben a kitüntetésben részesült, fontosabb jelentőséget tulajdonítanak.

— **A két milliós alapítvány fedezete.** A város jog- és pénzügyi bizottsága legközelebbi ülésén foglalkozik a főszámvevő ismert indítványával. E tárgyban egy érdekes beadvány érkezett tegnap Vértessy István főjegyzőhöz, mint a bizottság elnökéhez. A beadványt Jóna Dániel városi bizottsági tag terjesztette elő s azt indítványozza benne, hogy mondassék ki, miképen a város felállítja az egyetemet s arra két millió forint alapítványt tesz olyformán, hogy egy milliót tőkésítésre kölcsön vesz s azt kamatoztatja addig, míg két millióra növekszik. A kölcsön visszafizetésére és kamataira azt javasolja az indítványozó, hogy az italmérsi jövedelem osztalékából 20,000 frt fordítsassék a célra, mondjanak le a háztulajdonosok a közép számitás szerint 21334 frt értékű polgári fajtleményről, adja át a város a hortobágyi téli legelőért járó 3000 forintot erre a célra és végül a legelőt gazdák fizessenek minden számos jószág után 40 krral magasabb díjat, tehát összesen 7600 frttal többet s az így egyesítendő 51932 frtból azután

kitelnék az egy milliós kölcsön évi amortizációja. Az indítvány célja tehát ugyanaz, ami a főszámvevő, — csak a keresztülvitelre nézve különbözik attól.

— **A debreczeni jótékony nőegyesület** 1896. márczius hó 27-én d. u. 5 órakor az árvaház üléstermében választmányi gyűlést tart. Tárgyak: 1. Segélyezés. 2. Folyó ügyek. Kéretnek a választmányi tagok, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg és a legközelebbi közgyűlés határozata szerint az általuk gondozott szegények állapotáról referáljanak, vagy amennyiben ezt előszóval nem teheték, írásban okvetlenül küldjék be. Az elnökség.

— **A főiskolai gyorsíró egyet** tegnap délután 3 órakor az akad. I. teremben írásversenyt tartott. Nyertek a következők: Kezdők: Herdliczka Ernő 6. o. II. Szücs Sándor 5. o. III. Minczer Antal 5. o. IV. Görömbey Péter 7. o. — Haladóknál: I. Simon Imre 6. o. II. Magi Antal 8. o. III. Fráter Ernő 6. o. IV. Miskolczy Jenő 6. o. Díjult Medgyessy Károly elnök gyorsírási műveket ajánlott fel s ezeket kapták a győztesek. A két első díj nyertes szép írásáért is díeseretet érdemel. — **A helybeli kereskedő ifjak** önképző egylete kebelében alakult gyorsírási tanfolyam tegnap vette kezdetét. Mint már megirtuk, a tandíj 5 frt, melybe a tankönyv is be van számítva. Nem ajánlhatjuk e tanfolyamot eléggé mindazok figyelmébe, kiknek sok irni valójok van és dolgukat kevesbiteni éhajtják. A tanfolyamot Medgyessy Károly fogja vezetni.

— **Tiszteleti- és szabadjegyek a kiállításán.** Az ezredéves kiállításra kiadandó tiszteletjegyek, szabadjegyek, szolgálati és munkásjegyek kiadása már csak rövid idő kérdése. A jegyeket most nyomtatják s most állítják össze mindazoknak a jegyzékét, akik joggal igényt tarthatnak ilyen jegyekre. A jegyek kétfélék lesznek, állandóak és időlegesek. Minden fajta jegy más és más színű: az állandó tiszteletjegy sárga, a szabadjegy rózsaszínű, a szolgálati jegy zöld, a munkásjegy chamois. A jegyek szövege ez:

Az 1896. ezredéves országos kiállítás igazgatósága.

Az ezredéves országos kiállítás látogatására jogosító

Szabadjegy.

Érvényes részére.

— Kívánatra felmutatandó. —

Budapest, 1896. hó n.

A tulajdonos aláírása: Az igazgatóság nevében:

— **Dalestély.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre április hó 1-én, szerdán a „Margit“-fürdő dísztermében Rácz Károly zenekara közreműködése mellett zártkörű dalestélyt rendez a következő műsorrall: 1. „Őseink emléke“ Huber-től. 2. „Beteg leány“ Egressy-től. 3. „Népdal“ (Huzzad cigány) Szentirmay-tól. 4. „Tihanyi echóhoz“, férfi-karra alkalmazta Mácsay. 5. „Népdal“ (Nyisd ki rózsám) Zimay-tól. Beléptidij személyenként 1 frt. — Család-jegy 2 frt. Kezdeté 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

— **A szoboszlói tüszoltóság megerősítése.** A hajdu-szoboszlói tüszoltóság ügyét egy szép és nemes ténnyel vitte előbbre H.-Szoboszló város közgyűlése. Ugyanis — mint levelezőnk jelenti — az egyesületnek 600 frt évi segélyt adott legközelebbi gyűlésén, hogy így mint jól szervezett testület működését kifogástalanul teljesíthesse a közjó érdekében. Ezzel vége lett ama visszás állapotoknak, hogy mint minden kisvárosi tüszoltó-egylet, belső bajokkal és személyes villongásokkal küszködött és személtető ceremóniázásokra fordította idejét. Most már dolgozni kell és fog is!

— **Uj telefon-előfizetők.** A telefon hálózatba legújabbán beléptek a következők: A debreczeni ügyvédi kamara, dr. Megyery Pál ügyvéd, dr. Weisz József ügyvéd, Ranunkel H. és fia cég, Debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet, Szabó Lajos nyugalmazott vinczellér képezdei igazgató lakása, Barcsay Miklósné lakása és irodája, Barcsay Miklósné gőzmalma, Beck Sámuel kőbányászat és cement iparvállalata. Katz Lajos borkereskedése, Geiger Simon zsáküzlete.

* **A legújabb főnyeremények.** A Magyar Osztály-Sorsjáték II. osztályának legutóbb meg-ejtett húzása ismét beigazolta ezen sorsjegyek tízedek és huszadokba való beosztásának áldásos voltát. Szerencsés gondolat volt ezen rendszert Magyarországra is behozni és ezáltal a szegény néposztálynak alkalmat adni, hogy csekély betétek mellett oly óriási nyereményekben részesedhessenek, minőket ily csekély kockázat mellett soha és sehol senki el nem ért. Ebben áll az Osztály-Sorsjátéknak nem kiesinylendő sikere. Hogy erről meggyőződjünk, vessünk egy pillantást a szerencsés nyerőknek nagy számára, kik épen most veszik fel nyereményeiket és azon sok szerencsétlenre, kiket az Osztály-Sorsjáték boldogsághoz juttatott. Az utóbbi főnyeremények legfőbbje vidékre került. Így azon sorsjegy, mely a 100.000 koronás főnyereményt nyerte, *Kőrösi Albert szegedi* elarusítónál vették. A 60.000 koronás sorsjegyet *Lőr Mihály Sátor-ajla-Ujhelyben*, a 40.000, 30.000, 20.000, 15.000 stb. koronás főnyeremények sorsjegyeit pedig a *Heintze Károly* cég adta el. A III. osztálynak már május hóban megejtendő nagy nyereményhúzására a sorsjegyek már eladásra kerültek. Ezen hónapban, midőn a millenniumi ünnepségek kezdődnek és a kiállítás — melynek keretében az Osztály-sorsjáték is helyet foglal — megnyitattik, ezen hónapban alkalmas lesz mindenkinek oly játékban részesedhetni, melyhez hasonlóan kedvező esélyeket a világ egyetlen sorsjátéka sem nyújtott.

x **Azon iparvállalatok száma,** melyek terméneiknek nemesak itthon, hanem a külföldön is elismerést és elterjedést szereztek hazánkban, sajnos, igen kevés s így bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat, ha egy hazai terményt, melynek vegyi és therapeutikus tulajdonságai még rövid idő előtt nálunk, itthon is rejtett kincsnek képeztek, most már a világgiaozott meghódították — itt röviden ismertetjük. — A vállalkozónak kiváló kereskedelmi ismeretei és fáradhatatlan tevékenysége, valamint példászerű kezelése által sikerült a bel- és külföld legelőkelőbb orvosai tekintélyeinek figyelmét ezen termény iránt felkelteni. A rendelkezésünkre álló füzetekben több mint 100 elismerő nyilatkozat között a bel- és külföld legtekintélyesebb orvosai és tanárainak neveit találjuk; ezek Magyarországból: dr. *Korányi* Frigyes tanár, főrendiházi tag, dr. *Schwimmer* Ernő tanár, kir. tanácsos, stb., stb.; Ausztriából: dr. *Dittel* egyet. tanár, udv. tanácsos, báró dr. *Rokitansky* egy. tanár, dr. *Bamberger* udv. tanácsos, dr. *Benedikt*, dr. *Spaeth*, dr. *Schmitzler*, dr. *Hebra*, stb., stb.; Németországból: dr. *Nussbaum*, dr. *Bardleben*, dr. *Zuelzer*, *Landenberger* és *Winkel* egyet. tanárok; Olaszországból: a világhírű dr. *Moleschott*, dr. *Cantani*, *Maragliano* és *Minich* egyet. tanárok; Oroszországból: dr. *Zdekauer* udvari tanácsos, dr. *Rheyer*, dr. *Kosinsky*, dr. *Hugenberger* és *Lambl* egyet. tanárok. — Valóban legkiválóbb társasága az orvosi szaktekintélyeknek, kiknek beható kísérletei a *lithion*- és *bor-gazdag* „*Salvator*“-forrás vizet gyógyerejű és igen hatásos ásványviznek bizonyították s kiváló eredménynyel használják és rendelik: *vese- és hólyagbajok*-, *köszvény*-, *rheuma*-, és *aranyeres-bántalmak*-, továbbá a *légcső- és emésztőszervek hurutainál*. Ezen szaktekintélyek által felsorolt eredmények azt is bizonyítják, hogy a „*Salvator*“-ásványviz az anyagcsere hatálmán elmozdítja. — A „*Salvator*“ ma már a bel- és külföldön jól ismert világhírű ásványviz, s a Szinye-Lipóczi „*Salvator*“-forrás vállalat Eperjes mellett, a magyar ipar díszét képezi, melynek létesítése által a tulajdonos: *Schultes Agost* Budapesten valóban nagy érdemeket szerzett s a szenvedő emberiség hálával tartozik neki, mert az ő fáradhatatlan tevékenysége nélkül ez a gyógyforrás még tovább is ismeretlenül és használatlanul maradt volna.

Válasz a D. H. személyeskedésére.

Debreczen, márczius 25.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg nekem, hogy miután az általam szerkesztett Debreczeni Prot. Lap, mint heti közlöny csak néhány nap múlva jelenik meg s olvasóközönsége is jórészenben más, mint a többi helybeli lapoké: becses lapjában nyilatkozhattam pár szóval azon támadásra nézve, melyet a *Debreczeni Hírlap* tegnapi száma intézett ellenem.

A támadás egyenesen személyem ellen irányul, a kit személyeskedéssel s ennek folytán tapintatlansággal és izléstelenséggel vádol a nevezett lap, azon rövid cikkem miatt, a mely a Debreczeni Prot. Lap legutóbbi számában az egyetemről szól. Ezzel a cikkel, a mint arról bárki is meggyőződhetik, nem volt egyéb célom, mint kitartásra és pártolásra buzdítani a város közönségét a két milliós indítvány érdekében, utalva arra, hogy jövőben azon vidéki városaink lesznek legelsők egy műveltség, mint az anyagi jólét tekintetében, a melyeknek tudományos főiskoláik vagyis egyetemeik lesznek; hogy — továbbá — Debreczennek nem lesz egyeteme, ha maga a város létre nem hozza; a város pedig nem fogja többé létesíthetni, ha a millenniumi kedvező alkalmat e célra felhasználni elmulasztja. Végül röviden feleltem azt is, hogy a Hortobágy, ez az óriási terület itt, Magyarország központján, — sem lehet örök időkre arra kárhóztatva, hogy a *legeksztensivebb* gazdálkodási rendszer szerint hasznosítsák. Ugyancsak a cikk folyamán céloztam általánosságban azon itt-ott mutatkozó kedvezőtlen felfogásokra és tájékozatlanságra, a melyektől az indítvány sorsát féltetni lehet; a nélkül azonban, hogy illet akár egyeseknek, akár lapoknak tulajdonítottam, vagy csak tulajdonítani akartam volna is.

A személyem ellen a t. lap részéről intézett méltatlan és igazságtalan támadással szemben nem védekezem. En, a ki másokkal, főleg tanártársaimmal együtt saját szerény munkakörömben s csekély erőm mértéke szerint nemcsak tollal, hanem másféle munkával is évek hosszú során keresztül igyekeztem a debreczeni főiskola fejlesztésében legalább egy parányi részvétellel közreműködni, azzal a kénytelen nyugalommal és türelemmel fogom elviselni a D. H. igaztalan támadását, mint a böles gazda az elemi csapásokat, a melyek a legnagyobb elővigyázat és szorgalom mellett sem voltak kikerülhetők. E miatt tehát egy szót sem vesztegettem volna.

De van a dolognak egy ennél fontosabb oldala is, a mit a közérdekben szó nélkül hagyonom nem lehetett. Ez pedig az a *személyes és erkölcsi biztonság*, a melyet épen úgy respektálni kell a sajtó terén, mint az utcán vagy bárhol, amerre t. i. rendezett társasélet van és emberek érintkeznek egymással. Ezt a biztonságot a sajtó terén is tiszteletben szokták tartani, mint a vitatkozásnak legelemibb szabályát. A ki általánosságban felhozott kedvezőtlen jelenségeket vagy kárhóztató itéletet önmagára vonatkoztat, akkor, midőn róla sem közvetlenül, sem közvetve említés sem történik, s teszi ezt csupán azért, hogy képzelt *személyes támadás* címén *személyeskedhessék*: az eljárása által lehetetlenné tesz minden objektív vitatkozást, mert az érvek helyére az erőszakosságot és gyanúsítást lépteti. — Hogy ily eljárás mellett lehetetlenné válnék közviszonyainknak jótékony általános kritikája, a helytelennek általános elítélése; s hogy ily felfogás érvényesülése esetén még a pap sem prédikálhatna az emberek gyar-

lóságairól és tévelygéseiről, mert különben annak tenné ki magát, hogy mikor a templomból kilép, személyes sértés ezimén valaki torkon ragadhatná: az a dolog természetéből egészen világosan következik:

Nem magamat védelmezem tehát, hanem a Debr. H.-nak ezen eljárása ellen tiltakozom a sajtó szabadsága s a személyes és erkölcsi biztonság érdekében.

Mi sem akarjuk sem egyik, sem másik társadalmi osztály vagy érdekeltség anyagi hátrányával emelni fel a debreczeni egyetemet. És ha a javasolt adományozási összeg előteremtésére a főszámvévői javaslatban foglalt tervezetnél alkalmasabb módokat tud valaki ajánlatba hozni, csak elismeréssel és örömmel üdvözölhetnők. De ismételve állítjuk, hogy sem a városnak, sem a gazdaközönségnek nem tesz jó szolgálatot az, a ki a nélkül, hogy a megoldás másféle módjait keresné, a javaslattal szemben egyesek anyagi érdekeit viszi a küzdelembe. Mi nem mondtuk, hogy a D. H. ezt cselekedte; hanem csak óvni akartunk mindenkit attól, hogy ilyen veszedelmes térére ne lépjen.

Ha a D. H.-nak e tekintetben mégis lelkiismereti furdalásai vannak, intézze el azokat önmagával; de ne akarjon azok miatt minket tenni felelőssé, a kiknek épen semmi részünk sincs azokban.

Debreczen, 1896. márczius 24.

Dr. Bacsoni Lajos,

a „Debr. Prot. Lap“ szerkesztője.

S z i n h á z.

(P.) Tegnap *Somló-Schall Emma* első felléptével „*Klári*“ című operette került színre nem nagy közönség előtt. A kisasszony, mint Tiszayhoz szerződött tag megkezdte pályafutását azon az uton, a mely sok dicsőséghez, de sok küzdelemhez is vezet. Az a ragyogó világ, mely feltárult ezuttal előtte, hivatogólag integet felé, de a káprázatos fény alatt durva gyomként burjánzik a gond. Hiszen míg a fiatalság virul az arcon, könnyebb a fáradságot, a gondot elviselni; de ha az idő elrepül felettünk, ha a szépség, ifjúság elhervadnak, jól esnek, egy fáradalmas élet jutalmául gondtalan öregséget biztosítani.

Fájdalom, a magyar színművészek ez még mindig kivihetetlen; igaz, hogy ma, az *uttorók* helyzetéhez képest óriási a haladás, de az is igaz, hogy azoknak igényei is sokszorta kevesebbek lehetnek mint a mai korbéli embereké.

Világért sem akarnánk azonban a kisasszonynak emez elhatározását diffikultálni, annyival inkább, mert ő határozott tehetség, ő mint ilyen, bizonyára az elsők közé fog emelkedni, csak rá mutatunk a terhes pálya végére, mely még mindig nem ad megérdemelt babért, azaz nem biztosít nyugalmat, esendes öregséget. No dehát addig még hosszú ut van s ezt csupán az az őszinte rokonszenv iratta le velünk, melyet a kisasszony iránt érezzük.

De így érez a közönség is. Midőn kilépett a színpadra, taps és éljenzés fogadta s a zenekarból egymásután adogatták fel neki a szebbnél szebb virágkosarakat; s azután is sokszor megújult a tüntetés és számtalanszor hívták lámpák elé.

Igen élénk temperamentuma van s bámulatos könnyedséggel mozog s játszik, mint egy rutinirt színésznő. Kis hangját ügyesen használja s énekrészeit nagy precizitással énekli.

Tegnap ugyan egy kis elfogódás volt rajta észlelhető, de mihelyt egészen megszokja ezt az új helyzetet, egyike lesz legügyesebb és — tegyük hozzá — legkedvesebb művésznőinknek.

Isten hozta hát a világot jelentő deszkákra s ha már ehez a *festett* világ-

hoz ragaszkodott, adjon az neki *igaz* örömmöket.

Galyassy Paula (Berenice) igen szépen énekelt s helyes alakításban mutatta be a szerelmes divatárusnőt. Ő is kapott egy gyönyörű virágállványt s mellé sok tapsot és kihívást.

Nyilassy (Gibard) kitűnő humorával kacagattatta meg a közönséget.

Krémer (Vivarel), *Német* (Michenet), *Rózsahegy* (Benoit) szintén jók voltak s nagyban hozzá járultak az est sikeréhez.

* *Blaha Lujza Aradon*. Blaha Lujza asszony tegnapelőtt este fejezte be Aradon négy estére tervezett vendégjátékát az „*Ingyenélőkkel*“. Az aradi színügyi bizottság a művésznőt délután lakásán üdvözölte Barabás Béla szónoklotával; este a bizottság óriási, Arad város színeiben tarkáló szallagokkal diszitett remek koszorut adatott át Blahánénak. A közönség öt perczig tapsolt, éljenzett, a művésznő a virágokat és kihívásokat számtalan isméltéssel köszönte meg. Leszkay igazgató rávette Blahánét, hogy szerdán és csütörtökön még kétszer lépjen föl: a Piros bugyelláris és a Tündérlak Magyarhonban ez. darabokban; az utolsó előadásra a polgárság nagy ovációkat tervez.

Irodalom művészet.

* *Egy derék új könyv*. Rendkívül hézagpótló, az országban eddigelé egyedül álló, érdekes irodalmi szakmunka jelenik meg legközelebb a könyvpiacra. Két ifju, az irodalom terén is kiváló jártassággal bíró okleveles debreczeni gyógyszerész: *Mihalovics Jenő* és *Gaszner Kálmán* adják ki „*A gyógyszerészi gyakorlat kézikönyve*“ című, nagy szakértelemmel és fáradhatlan szorgalommal összeállított műveiket. A gyógyszerészi oktatás hajdanában teljesen gyakorlati jellegű volt s az e foglalkozásnál nagyon is megkívánandó elméleti kiképzés a minden tekintetben haladó kor kívánalmainak nem felelve meg, újabban a képzéshez magasabb kvalifikatio kívánatik meg. — Az elméleti ismeretek megszerzésére két évet kell tölteniök a gyógyszerészeknek a budapesti egyetemen. Csakhogy ilyenformán az elméleti kiképzés elvonja az időt a gyakorlati képzés elsajátításától s emebben lesz gyöngébb az ifju gyógyszerész. Mert közülök igen sokan vidéki, kisebb gyógyszerárakban töltik gyakorlati idejüket, nincs módjukban a nagyobb, városi gyógyszerárak recepturájának laboratoriumának sokféle a kisebb helyeken elő sem forduló munkálataival, eszközeivel megismerkedni. *Mihalovics Jenő* és *Gaszner Kálmán* e nagyon is érezhető hiányon akarnak segíteni pályatársainak könyvük által s ezzel kettős célt érnek el: tanácsadók lesznek a gyakorlati képzéses helyzetekben, másrészt gyarapítják a magyar irodalmat egy kitűnő s embenben első szakmunkával, feleslegessé tévén ezáltal az idegen nyelven írott hasontárgy sajtótermékek kényeszerült használatát. A könyv 3 kötetben jelenik meg. Az első kötet tárgyalja a gyógyszerár és mellékhelyiségeinek leírását s a vénykészítés műtanát. A második kötet a defecturái s szerkonyhai munkálatok leírását foglalja magában. A harmadik kötet pedig vénygyűjtemény (manuale pharmaceuticum.) Hogy a könyvnek minél nagyobb kelendőséget biztosítsanak, hogy annak megszerzését minél inkább megkönnyítsék és hogy tájékozva legyenek szerzők a nyomtatandó példányok száma felől, először a *vénykészítés*-t bocsátják közre, melylyel már bizonyára előre kivívják pályatársaik elismerését. Az első kötet 16—18 ivnyi terjedelmű, benne 140—160 fametszetű ábrával s május hó elején jelenik meg. A könyv kiállítását a *Csokonai* nyomda és kiadó részvénytár-

saság végzi, az ábrák pedig Hoffman S. xylograph művészi kezei alól kerültek. Az érdekes mű első kötetének ára 5 korona s ez összegnek meg 40 fillér bélyegdíjnak beküldése mellett a könyv ajánlva küldetik a vidéki előfizetőknek. A többi kötetek rövid egymásutánban követik az elsőt. A megrendelések, esetleg az előfizetési összegek: „Mihalovics és Gaszner Debreczen, Kigyó gyógytár” ezimen küldendők. A derék nagybecsű művet melegen ajánljuk nemcsak az első sorban érdekelt gyógyszerészeknek, de újdonságánál és specialitásánál fogva az irodalom-pártolóknak, műgyűjtők és érdeklődők figyelmébe.

Közgazdaság.

* A debreczeni szőlő- és bortermelő szövetkezet első évi rendes közgyűlését, márczius 29-ik napján délelőtt 10 órakor Debreczenben, Hajdumegye székháza nagyteremében tartja meg, melyre a szövetkezeti tagokat lapunk útján is meghívja az igazgatóság. A tárgysorozat következő: 1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt üzleti évről. 2. A felügyelő-bizottság által átvizsgált mérleg és zárszámadások és ezekre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés. 3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő bizottságnak felmentvény adása tárgyában. 4. A törvény alapján kilépő 3 felügyelő bizottsági tag helyének három évre választás útján betöltése és díjazásának ezen időre megállapítása. 5. Igazgatósági indítványok. Ezzel kapcsolatosan megjegyezzük, hogy a közgyűlésen minden szövetkezeti tagnak szavazata van. Egy üzletrész egy szavazat gyakorlására jogosít, a mely akár személyesen, akár valamelyik szövetkezeti tag által képviselve érvényesíthető, 20 szavazatnál többel azonban senki sem bírhat, akár saját nevében, akár meghatalmazás alapján együtt.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1896. márczius 25-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.50	122.50
„ vasuti beruházási kőt. 4%.	123.75	124.75	
„ koronajárdék 4%.	—	99.—	99.50
„ regále vált. kőt. 4%.	—	100.10	101.10
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	122.25	122.75
Egységes állam kötvény 4%.	100.75	101.25	
Tisza-szeg. 4%-os nyeres.-sors	143.25	144.25	

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	410.50	411.—
Osztrák hitelbank részvény	—	372.—	372.20
Magyripar- és keresk. bank. r.	107.50	108.—	

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	124.50	125.50
3-os	106.75	107.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.25	116.25
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.75	11.25
Osztrák	—	18.50
Olasz	—	12.—
Bazilika sorsjegy	—	7.—
Jó-szív	—	3.25

Pénznomok:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.72
20 markos arany	—	—	11.78	11.83
20 frankos arany	—	—	9.55	9.59
1 Sovereigns	—	—	12.06	12.10

Sortóslapcz.

Budapest, márczius 24.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr súlyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) — krtól — krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. súlyban) 46 krtól 47 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) 44 krtól 45 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 80 klgron felüli súlyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. súlyu) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 43 krtól 44 krig.

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 138. sz. Páros bérlet 138. sz.

Szordán, 1896. márczius hó 25-én:

Tündérujjak.

Színmű 5 fevonásban. Irták: Scribe és Legouvé. (Rendező: Hevessy.)

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Kocz Ákos.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kőszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

Salvator

sikerral rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízke-ekedésekben és gyógyszerboltokban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjásen.

190 25-1

A t. gazdaközönség figyelmébe!
 Valódi Oberndorfi és külföldi sárga buczok
Ré pamag eredeti ólomzárral el látva, továbbá *francia, olasz és magyar*
Luczernamag, Steier Ló- here és legfinomabb **Angolperje**
 mérsékelt árban beszerezhető
Csanak Fózsef kereskedésében
 DEBRECZENBEN.
 Összes luozerna- és lóheremag készletem a m. kir. állami magvizsgáló állomás által megvizsgáltatott s teljesen arankamentesnek találtatott.

OROSZ SZÉPÍTŐ különlegességek
G. RIES.
 Orosz császári udvari szállító.
Venus-Crème
 Moszkva—Bécs.
 V., Laurenzgasse 3.
 Egészségügyi hatóság által megvizsgáltatott,
 bőrkonzerváló szer.
 Kítűnő, teljesen ártalmatlan cosmeticum, kiváltképen hasznos a bőr zsírfénye és érdessége ellen; a bőrt vasító fehérré varázsolja, a ránczok és redők képződését megakadályozza, és megóvjaa az arczzsin fiatalos frissességét. A „Venus orème” nem tartalmaz semmi zsírnemű anyagot, azért soha nem avasodik s az év és nap bármely szakában minden ártalom nélkül alkalmazható. **Ára 2 frt.**
 „Eugénie folyópép” mirtuszvirágokból az arczzsin szépítésére s a virágzó, üle arczzsin állandó megőrzésére. Ugy az arcznak és nyaknak, mint a kéznek és karoknak gyönyörű lágytságot és márványszerű tisztaságot kölcsönöz; a bő minden érdességét és foltosságát megszünteti. **Ára 2 frt.**
 „Eugénie vörös folyékony arczenőcs” teljesen ártalmatlan. As ajknak, arcznak és füleknek szép természetes rózsaszín kölcsönöz; villamos fény mellett is természetes színben tűnik fel s 3 napig is tapadva marad a bőrön.
 „Eugénie hintőpor” fehérr, rózsaszín és orémszínben, tartósan észrevétlenül tapad, s a bőrnek természetes lágytságot és üdösséget kölcsönöz. **Ára 1 frt 20 kr. — Pamacsosal együtt 1 frt 50 kr.**
 „Trioxogen” kítűnő hajnövesztő szer; erősíti a hajgyökereket, teljesen megakadályozza a korpaképződést. **Ára 1 frt 60 kr.**
 „Nigritine végétale” hajfestő fekete és barna. A haj ezen szerrel festve 6 hétig is megtartja a színét és telj. s lehetetlen a mülte. es festést természetes színtől megkülömböztetni. **Ára 3 frt 50 kr.**
Folyékony kaukázusi bajuszpedró a bajusz rővesztésére és épentartására. A bajusz felsűtése nem szükséges, a nélkül is mind u bajusznak a kívánt forma adható. **Ára 75 kr**
FŐRAKTÁR DEBRECZEN:
Szent-Királyi Tivadar
 187 25-12 műlpar-áru raktarában.

Keil Alajos-féle
PADLÓZAT-FÉNYMÁZ
(GLASUR)
legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz képkeretek stb. beanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz
Legjobb szer mozdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr. 183 12—4

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** cégénél Debreczenben.

* Utolsó főhuzás. *

Magyar
osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12 től 28 ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600 000	= 600 000
1 „	400 000	= 400 000
1 „	300 000	= 300 000
1 „	200 000	= 200 000
1 „	100 000	= 100 000
2 „	40 000	= 80 000
2 „	20 000	= 40 000
5 „	10 000	= 50 000
10 „	8 000	= 80 000
34 „	6 000	= 204 000
100 „	2 000	= 200 000
200 „	1 000	= 200 000
2 650 „	200	= 530 000
22 000 „	150	= 3 300 000
25 007 nyeremények és 1 jutalom		= 6 284 000

Ezen 57 nyeresemény közül az utoljára kihuzott kapja a 600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árakon kívül ajánlott levél portója és nyeresemény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: **Lottoheintze Budapest.**

207 12—4

II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

1 egész sorsjegy **20 frt**, 1 fél **10 frt**, 1 tized **2 frt**, 1 huszad **1 forint** legkésőbbben május 2-ig eszközözlendő. — Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltak.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.

Váltókra, kötelezvényekre azonnal, — ingatlan birtokokra pedig 8—10 nap alatt olcsó kamatok és 20 évi törlesztés mellett a legmagasabb összeg erejéig

kölcsönt eszközöl.

Ingatlan birtokok gyors eladását és vételét, — értékpapírok azonnali értékesítését.

Nemkülönbben jogtanácsos utján adás-vételekből eredő birtokváltozások telekkönyvi gyors keresztülvitelét,

mindennemű kérvények, szerződések és okmányok kiállítását,

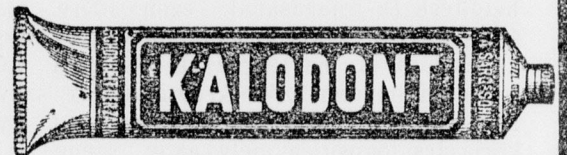
telekkönyvek betekintését eszközli és azok állásáról tüzetes és pontos felvilágosítást nyújt a hatóságilag engedélyezett

Babits Sándor,

okl. jegyző ügynöki irodája.

Debreczen, Nyomtató-utca 769. szám
Sajat ház. 62 0—4

SARG-féle elismert nélkülözhetlen fogtisztító-szer

sok **MILLIÓ**-szor

kipróbált a jónak talált, fogorvosok által ajánlván, mint legjobb szer a fogak épen tartására és szépítésére.

Mindenhol kapható.

188 30—18

Férfi ruhákra

Peruven, Tricot, Doskin, brassói és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cégénél 254 0—5
Debreczen, Rózsater.

CACAO-VERO

olajmentes, könnyen oldódó
Cacao, legfinomabb fajta.

Csokoládék

elismert legkitünőbb minőségek

HARTWIG és VOGEL
Bodenbach

Kapható a legtöbb czukrászdában, fűszer-, csemege- és gyógytű-kereskedésekben.

191—78—89